

Pappersväggar

SOMMAREN DÅ JAG VAR NIO ÅR kom pappa hem med en kartong på lastbilsflaket. En stor kartong. Den största jag sett. Två gånger två gånger två meter. Pappa sa att man kunde få in åttatusen mjölkpaket i den. Vad som hade funnits i kartongen vet jag inte. På den tiden arbetade pappa på sågen, så det var väl något byggmaterial. Rockwool, kanske. Jag spekulerade inte i det då. Det var bara en underbar kartong, till mig.

Så fort pappa hade kastat av den från flaket, släpade jag bort kartongen till gräsmattan och gick in. Kartongen doftade gott, som alldeles nya leksaker på födelsedagen. Lockets dubbeldörr stod öppen mot trädgården, ramade in den och gjorde dagsljuset starkare. De vanliga buskarna och träden blev nya och främmande, som om jag tittat på en film.

Jag satte mig på golvet och såg pappa komma in i bilden, på väg mot ytterdörren. Han stannade till, vände sig emot mig och vinkade. Jag vinkade tillbaka, trots att det kändes fel. Man vinkar inte till folk på film. Men jag var ju glad för kartongen.

Pappa gick in i huset och jag stängde dörrarna om mig så gott det gick. Hur jag än pillade var det en centimeterbred glipa jag inte blev kvitt och igenom den föll en skåra av solljus över golvet. Det gick inte att få helt mörkt så jag blundade istället, lyssnade.

Genom de tunna väggarna hörde jag sjungande fåglar, havet som lapade mot strandkanten, svaga röster, båtmotorer. Det var som om allt hade flyttats långt ifrån mig, utom räckhåll. Jag kunde urskilja varje enstaka ljud, men helheten, världen var borta och kunde inte nå mig.

Jag la mig ner och låtsades att jag var i en annan tid. Solstrimman låg som ett tunt bälte över mina höfter. Omkring mig fanns borgar, torneringsbanor. Rösterna som hördes var grälände riddare. Snart åkte svärden fram. Om jag öppnade dörrarna skulle min häst stå utanför och vänta på mig. Tvärs genom taket såg jag pterodaktyler korsa himlen. De kretsade kring kartongen, men kunde inte ta sig in. Kanske de inte ens såg den, kanske var jag osynlig.

Det knackade på dörren och jag slog upp ögonen. Solstrimman låg över mina låar.

»Är det nån hemma?« hördes pappas röst.

»Ja.«

»Middag serveras i stora huset nu.«

Jag tog mig upp på knä och kravlade ut ur kartongen. Eftermiddagsolen stack mig i ögonen. Sommarens svaga, elektriska sus återförde mig till världen. Doften av sågspån från pappas Fristadsbyxor. Inne i kartongen kändes inga lukter.

»Hur går det?« frågade han.

»Bra«, sa jag.

Han strök med handen över kartongen.

»Den får inte plats nånstans«, sa han. »Blir det regn, så ...« Han ryckte på axlarna. »Du får ha den så länge det varar. Eller ska vi lägga en presenning över den, tycker du?«

»Jag vet inte.«

Pappa nickade. »Får väl lyssna på rapporten.« Han tittade upp mot himlen. »Ska inte bli regn på ett tag. Tråkigt för potatisen.«

»Bra för kartongen«, sa jag.

»Jö.«

Vi följdes åt till huset.

När pappa hade åkt till jobbet nästa dag gick jag ut till kartongen. Dagen hade ännu inte dunstat bort och pappersytan var fuktig, bucklig. Kartongen såg konstig ut där den stod i trädgården, som något tappat från ett rymdskepp. Allt runt omkring den blev anorlunda.

I trädgårdsboden stod en gammal barnvagn som pappa hade sparat för att kunna ta hjulen ifrån om jag ville bygga en lådbil. Det var svårt att få upp kartongen, ännu svårare att få den att ligga kvar. Efter flera misslyckade försök där kartongen ramlade av efter ett par meter, kom jag på att lägga några stenar i botten.

Jag tvingades dra vagnen efter mig för att ha någon sikt framåt. Flera gånger ramlade kartongen av. Det tog mig säkert en timme att forsla den de trehundra metrarna till Sjöängsstigen, och där blev

det ännu svårare. Stigen var så smal och träden stod så tätt inpå att grenarna raspade mot kartongens sida och hela tiden hotade att tippa av den.

Vuxna kom på stigen, skämtade. »Jahadu John, ska du flytta hemifrån?« Någon erbjöd sig att hjälpa till, men jag avböjde. Ville inte att de skulle veta. Den sista biten in i skogen lämnade jag barnvagnen, hällde ut stenarna och drog kartongen efter mig. Det gick lättare. Barnvagnen hade jag bara tagit för att ge arbetet ett slags legitimitet. Ett barn som släpar en jättelik kartong efter sig på marken, det ser inte bra ut. Jag visste det.

I skogen fanns ingen som kunde hindra mig. Jag höll i en av öppningens flikar och kartongen gled smeksamt över gräset och mossan. Så fort det blev minsta motstånd stannade jag och kontrollerade. Vek undan en gren eller justerade kartongen i sidled för att komma runt en sten. Kartongen var ännu helt oskadd när jag nådde platsen.

Min gamla koja, byggd av pinnar och granruskor, hade vissnat. De barr som ännu satt kvar var grå och alltihop såg ut som en rishög. Jag ägnade en stund åt att rensa undan högen och sprida den i skogen. Sedan ställde jag kartongen på dess plats.

Jag tog några steg tillbaka. Det var fantastiskt.

Kartongen skapade en värld i världen. Dess ljusbruna, geometriska form i skogens kaos var mitt verk. Min skapelse, min ordning. Kartongen hade gjort mig till ägare av denna plats. Jag hade mitt hus här. Dörrarna stod öppna; det var bara att kliva på.

Jag sprang hem med barnvagnen, fixade en flaska saft och tog några kakor och en tejpulle i köket, sprang tillbaka. Tillbringade sedan eftermiddagen i och runt kartongen. Med tejpens kunde jag stänga locket så inget dagsljus trängde in.

»Vad har hänt med kartongen?«

»Jag flyttade den. Pappa?«

»Mm?«

»Får jag sova där i natt?«

»I ... kartongen?«

»Ja.«

Pappa skalade en potatis, la på min tallrik. Jag kunde själv, men det tog fem gånger så lång tid. Han tittade ut genom fönstret. Himlen var ljusblå och knappt en krusning syntes på fjärden.

»Ja, det kan du väl«, sa han. »Men då vill jag nog veta var du är nästan. Hur kunde du flytta den bjässen, förresten?«

»Med barnvagnen. Det är vid Sjöängen, inne i skogen.«

»Uppåt Bogefors till?«

»Ja.«

»Jaha, då vet jag.« Han tittade på mig. Ett ögonblick tyckte jag att han såg ledsen ut. Sedan försvann det. Han log. »Vi får nog ta och lufta sovsäcken lite först.«

Sovsäcken, som legat nedpackad länge, hängdes upp på klädstrecket till luftning. Pappa bytte batterier i stora ficklampan och jag bredde smörgåsar, gjorde en större flaska saft och packade alltihop i ryggsäcken tillsammans med några Tintinalbum och en kudde.

Pappa satt i kvällssolen på farstubron och läste gamla veckotidningar. Jag stannade framför honom med min packning för att visa honom. *Här ser du mig. Packad och klar.* Han kisade mot mig, nickade.

»Jaha. Nu bär det av, då.«

»Ja«, sa jag. »Nu bär det av.«

Det fanns inte så mycket mer att säga. Vi kramades alltid när jag kom ut till honom, eller när jag åkte. Det här var inget sådant tillfälle. Alltså blev jag förvånad när han tog sig upp ur sin stol och omfamnade mig.

»Var försiktig med dig«, sa han.

»Jadå«, sa jag. »Jag kommer igen i morgon bitti.«

»Jo. Jag vet.«

Jag gav mig iväg och han satte sig i solstolen igen, knarret från fjädrarna hördes bakom mig. Jag vände mig om en sista gång, vinkade. Han vinkade tillbaka. Läsglasögonen som kasat ner på näsan sattes i brand av solen och skuggorna gjorde farstubron mjuk och varm. Jag kommer alltid att minnas honom så.

Den låga solen nådde inte ner till kartongen, gläntan låg i skugga. Jag rullade ut sovsäcken, la kudden på plats och placerade ut min proviant i hörnet. Låg sedan länge i sovsäcken och omväxlande läste i Tintin och tittade ut över skogen där skymningen gjorde stammarna mörka. Jag lekte inga fantasilekar; det var nog som det var.

När ljuset blivit så svagt att det inte gick att läsa längre, stängde jag dörrarna om mig. Jag gjorde några lufthål, tejpade igen och tände ficklampan.

Den stora skillnaden mot att ligga i ett tält var att inget rörde sig. Ingen tältduk som fläktade, ingen aning av skuggorna utanför. Ingen kontakt med marken. Bara de släta väggarna, alla likadana. Jag kunde ha befunnit mig precis var som helst.

Jag läste om Tintin tills ögonen blev grusiga, släckte sedan lampan och kurade ihop mig i sovsäcken. Mörkret var fullständigt. Jag öppnade och stängde ögonen, märkte ingen skillnad.

Kanske jag sov, kanske inte. Om jag sov, så vaknade jag av ett ljud. Något rörde sig över torra kvistar, genom gräs. Det kom närmare. Jag kände med fingret på mina ögon för att kontrollera att de var öppna. Ja. Det sved till när nageln vidrörde glaskroppen. Jag sträckte mig efter ficklampan och fick tag i den, men tände inte.

Jag höll andan. Det där som var utanför stannade till, satte sig i rörelse igen, mot kartongen. Nu kunde jag höra dess andedräkt: den var djup och långsam, jag såg framför mig ett stort djur. Det snurrade i huvudet av syrebrist och jag släppte sakta ut luften ur lungorna, drog in ny och bet mig i knogarna.

Det var inte en häst eller en ko. Något i den storleken, ja. Mycket större än en människa. Det hördes på stegen. Men det som rörde sig mot min sovplats gick på *två ben*. Exakt hur jag visste det kan jag inte säga, men det var något i intervallen mellan stegen, hur fötterna sattes ner i det torra gräset, de torra löven.

Förgäves stirrade jag på pappersväggen, mot den riktning från vilken varelsen närmade sig. Bara mörker. Jag knep ihop ögonen och röda stjärnor slog ut. Varelsen befann sig nu precis utanför, på

andra sidan väggen. Hjärtat slog vansinnigt och jag ville kasta mig mot den tejpade dörren och springa, springa.

Andetagerna hördes så tydligt att jag tyckte mig känna värmen från andedräkten över ansiktet. Det som andades befann sig inte mer än en halv meter ifrån mig. Jag sträckte långsamt, långsamt ut handen emot det, tills mina fingrar nådde pappersväggen. Jag höll dem där, väntade.

Jag föreställde mig ett slag, ett plötsligt ryck, hur den tunna väggen slets upp och jag skulle sitta ansikte mot ansikte med varelsen på två ben som inte var en människa. Men inget hände. Allt var stilla. Jag släppte ut luft igen, drog in ny.

Så hände det. Jag kände det först som en svag vibration i fingertopparna, sedan hörde jag det hasande ljudet. Det som fanns på andra sidan drog sin hand över väggen. Sakta, som en smekning. Jag kände trycket av dess hand, väggen buktade en aning när den passerade rakt under mina fingrar. Den stannade där ett ögonblick, och lyftes sedan.

Jag satt kvar med fingrarna mot väggen, lyssnade. Steg försvann bort genom gräset. Musklerna i mina ben värkte av det krampartade stillasittandet, men jag satt kvar tills stegen inte gick att skilja från suset i trädkronorna. Då släppte jag väggen och kurade ihop mig på golvet.

Det hade lämnat mig.